

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**Збірник наукових праць
Одеського регіонального інституту
державного управління**

Випуск 2(50)

2012

дяньського суспільства через роботу у дорадчих органах, створених при облдержадміністрації: громадська рада, громадська гуманітарна рада, рада старійшин та ін.

На належному рівні забезпечено гласність та доступ представників ЗМІ до інформації щодо діяльності облдержадміністрації. В області діє Програма підтримки засобів масової інформації та забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування на 2011–2015 роки, яка реалізується у повному обсязі.

⇨ Попереду багато спільної роботи. Очікується не проста, напружена робота в аграрному секторі, продовження реалізації та початок нових інвестиційних проектів у галузі транспорту, енергетики, харчової та переробної промисловості, водопостачання тощо. Так, наприклад, у 2012 році необхідно освоїти 120 млн грн на газифікацію населених пунктів у 13 районах області. Це у 100 разів більше, ніж за попередні 5 років. Все це потрібно робити одночасно з реформуванням системи освіти, охорони здоров'я, ЖКГ, місцевої та центральної влади, дерегуляцією підприємництва, реформою податкового, митного законодавства, судострою, але цього вимагає час і суспільство.

УДК 353:351.8624

Микола Костяк

**ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИКОНАННЯ
У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ДІЙ
НА 2011 РІК ПО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ
ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ
НА 2010–2014 РОКИ
«ЗАМОЖНЕ СУСПІЛЬСТВО,
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА,
ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВА»**

Розглядаються підсумки соціального та економічного розвитку Херсонської області в 2011 р.

Ключові слова: ефективність ДУ, інвестиційна політика, програма економічних реформ.

Проведення системних економічних реформ потребує глибоко модернізації практично всіх галузей економіки, системи державного управління, без якої неможливо створити конкурентоспроможну, стрімко зростаючу економіку, забезпечити гідні умови життя для мешканців регіону.

Якщо аналізувати хід реформ у Херсонській області, то слід зазначити, що в цілому темпи їх впровадження, терміни виконання заходів відповідають загальнодержавним.

Враховуючи аграрну спрямованість економіки області, велику питому вагу сільського населення, пріоритетним напрямом роботи обласної державної адміністрації було визначено прискорений розвиток агропромислово-

го комплексу і на його базі – відродження села та розбудову соціальної сфери.

У 2011 році аграрії Херсонщини досягли значних показників, зібравши рекордний врожай зернових – 2,5 млн тонн. Виробництво валової продукції агропромислового комплексу збільшилося на 1 млрд грн і склало 5,2 млрд грн. Сільгосптоваровиробники області зібрали близько 2-х млн тонн овоче-баштанної продукції. За обсягами цієї продукції область посідає перше місце серед областей України. Таких показників досягнуто за рахунок впровадження нових прогресивних технологій, розширення використання систем краплинного зрошення, площі яких зросли до 23,7 тис. га, або майже 50% від загальнодержавного рівня.

Щорічне збільшення обсягів виробництва плодово-овочевої продукції вимагає створення ефективної системи логістики.

У 2011 році побудовано і вже функціонує цілий ряд плодовоовочесховищ у господарствах області потужністю від 1 до 50 тис. тонн, загальна потужність яких становить більше 200 тис. тонн. Крім того, започатковано проект з будівництва Херсонського оптового ринку сільськогосподарської продукції, перша черга якого передбачає створення дрібнооптового та фермерських ринків з середньодобовим товарообігом до 5,0 тис. тонн, овочесховища на 50 тис. тонн, і найголовніше – регіонального інформаційно-маркетингового центру. У 2012 році буде продовжено будівництво логістичного центру ТОВ «Грін Тім» в м. Каховці потужністю до 200 тис. тонн.

Створення розгалуженої мережі логістичних центрів сільськогосподарської продукції на території області та складів її зберігання потребує розвитку транспортної інфраструктури.

У 2011 році відновлено роботи з реконструкції ділянки автомобільної дороги державного значення М-14 Одеса–Мелітополь–Новоазовськ (на Таганрог) від м. Херсона до кордону з Миколаївською областю, введено в експлуатацію ділянку протяжністю 4,7 км, завершуються роботи з будівництва шляхопроводу та облаштування під'їздів до нього при перетинанні залізничної колії поблизу села Посад-Покровське Білозерського району.

Для покращення умов руху автомобільного транспорту на дорогах області створено комунальне підприємство Херсонської обласної ради «Автоматизована система диспетчерського управління транспортом в Херсонській області». Функціонування зазначеного підприємства дозволить запровадити дієвий контроль за роботою автомобільного пасажирського транспорту загального користування.

Розпочато впровадження Генеральної схеми розвитку ДП «Херсонський морський торговельний порт», яка дозволить вдвічі збільшити потужності порту з вантажо-переробки.

Надзвичайно важливою соціальною проблемою є реформування житлово-комунального господарства.

Особлива увага приділяється питанню створення об'єднань співвласників багатоповерхових будинків (ОСББ).

На початок 2011 року створено 523 об'єднання, що становить 27% від загальної площі житлових будинків.

З метою надання юридичної, практичної, методичної допомоги керівникам ОСББ у березні 2011 року зареєстровано громадську організацію – Херсонську обласну спілку «Спільна справа».

Схвалено проекти Статуту Фонду підтримки ОСББ в Херсонській області та Положення про порядок використання коштів цього Фонду.

Область активно залучає інвестиції у відновлювальну енергетику та при цьому ставить чіткі вимоги до інвесторів щодо налагодження соціального діалогу та партнерства з місцевими громадами тих територій, де безпосередньо будуть розташовані об'єкти. Як приклад, такий підхід вже реалізовано з компанією ТОВ «ЕНЕКО Україна».

Ця компанія в Генічеському, Новотроїцькому, Каланчацькому та Голопристанському районах області будуватиме вітроелектростанції загальною потужністю 381 МВт, очікується до 105,4 млн євро інвестицій на ці проекти, а головне, для сільських рад – 570 тис. євроінвестицій в розвиток соціальної інфраструктури територіальних громад (з розрахунку 1500 євро за встановлений мегават потужності).

Крім того, компанією «Вінкрафт-Україна» в області встановлено першу вітрову установку потужністю 3 МВт. У розвиток соціальної інфраструктури села на першому етапі вкладено 90 тис. грн.

У 2012 році планується продовжити реалізацію проектів з розвитку вітроенергетики та ввести в експлуатацію Новоросійську ВЕС 9 МВт.

В області завершено перший етап реформування медичного обслуговування населення.

З початку 2011 року всі заклади охорони здоров'я первинної ланки передано до складу міських та центральних районних лікарень і переведено на фінансування з районного бюджету. Жодної медичної установи не було скорочено.

Протягом року значно поліпшено матеріально-технічну базу закладів охорони здоров'я області:

- проведено ремонтні роботи у приміщеннях міського «Центру серця» та придбано сучасний ангиограф вартістю 11 млн грн у Херсонській міській клінічній лікарні ім. О.С. Лучанського;
- придбано 2 автомобілі Новокаховською центральною міською лікарнею;
- введено в дію третю чергу обласного онкологічного диспансеру, добудовано та введено в дію весь комплекс цього центру;
- придбано автомобілі швидкої медичної допомоги для Цюрупинської центральної районної лікарні;
- відкрито сучасну двоповерхову амбулаторію сімейного лікаря у с. Горностаївці Новотроїцького району;
- відкрито нову інфекційну лікарню в Горностаївському районі.

У 2011 році істотних змін зазнали орієнтири Херсонщини у форматі «якісні зміни – якісна освіта».

Проведено оптимізацію мережі загальноосвітніх навчальних закладів. Упродовж двох останніх років в області створено 41 освітній округ, з них у 2011 році - 23.

Відновлено діяльність 8 дошкільних навчальних закладів області. Це зумовило зростання показника охоплення всіх дошкільнят області садочками до 77%.

У квітні 2011 року затверджено обласну програму «Інклюзивне навчання у навчальних закладах області» до 2015 року, дієвість якої позначилася на організації навчання дітей-інвалідів. З 01 вересня 2011 року для 1393 учнів-інвалідів створено умови для здобуття загальної середньої освіти в навчальних закладах.

Крім того, у 2011 році Херсонщину визнано базовою для реалізації національного проекту «Відкритий світ». Зазначений проект дозволить забезпечити кожному школу області сучасною комп'ютерною технікою.

Завдяки підтримці Президента України Віктора Федоровича Януковича в регіоні створено Херсонську

державну морську академію. Підписано чотирісторонню угоду про співробітництво між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, німецькою компанією «Марлоу Навігейшн», Херсонською обласною державною адміністрацією та Херсонською державною морською академією щодо поліпшення якості морської освіти в Україні. Результатом цієї угоди стало надходження в освіту області іноземних інвестицій у сумі 6 млн 498 тис. дол. США.

Протягом року в області проведено реформування соціальної сфери та впроваджено державні мінімальні стандарти надання соціальних послуг різним категоріям клієнтів, удосконалено системи моніторингу та оцінки соціальних послуг, започатковано систему оцінки потреб населення.

Сформовано базу даних сімей, які опинились у складних життєвих обставинах та не в змозі їх подолати самостійно, за період її функціонування на обліку перебувало майже 11 тис сімей.

Ключовою подією в діяльності обласної державної адміністрації у напрямі формування привабливого інвестиційного іміджу Херсонщини стало проведення у вересні 2011 року в м. Новій Каховці щорічного Міжнародного інвестиційного форуму «Таврійські горизонти: привабливість, співпраця, інвестиції, економічний розвиток».

Кардинальна зміна підходу до проведення міжнародних іміджевих заходів дозволила на високому рівні організувати та провести захід, у якому взяли участь 350 учасників, у тому числі 100 іноземних гостей з 20 країн світу. Новий формат дозволив удосконалити механізми подальшої співпраці обласної державної адміністрації та зарубіжних й вітчизняних інвесторів, а також створив необхідні передумови для подальшого розвитку партнерства влади та бізнесу на Херсонщині.

За підсумками проведення форуму укладено 11 меморандумів про співробітництво на загальну суму понад 3 млрд дол. США.

Вивчення передового досвіду найбільш інвестиційно успішних регіонів Росії та Китаю щодо забезпечення сприятливих умов для залучення інвестицій сприяло створенню на Херсонщині комунального підприємства «Керуюча компанія по створенню індустріальних парків Херсонщини».

Спільно з компанією «Кімонікс Інтернешнл, Інк.» ведеться робота з розробки стратегічних планів підвищення інвестиційної привабливості міст і районів області та конкурентоспроможності підприємств, розташованих на їх території.

У рамках впровадження середньострокового планування розпочато роботу з розробки середньострокової програми комплексного розвитку та підвищення конкурентоспроможності економіки Херсонської області на 2013–2015 роки.

Досягнуто позитивних результатів у фінансово-бюджетній галузі. У 2011 році до загального фонду місцевих бюджетів області мобілізовано 1100,2 млн грн податків і зборів, що на 151,4 млн грн більше показника 2010 року.

Забезпечено своєчасну та в повному обсязі виплату заробітної плати працюючим у бюджетній сфері області, проведено розрахунки за спожиті бюджетними установами енергоносії.

За рахунок коштів місцевих бюджетів:

- прокладено 80 км вуличних і дворових газопроводів, газифіковано 600 житлових будинків, добудовано та придбано сільським мешканцям 30 житлових будинків;

- газифіковано села в Скадовському та Чаплинському районах, продовжено кредитування мешканців на газифікацію житлових будинків у Чаплинському, Білозерському та Високопільському районах;
- надано пільгові кредити сільським мешканцям на придбання 55 голів великої рогатої худоби;
- поліпшено стан доріг комунальної власності та доріг загального користування місцевого значення; з місцевих бюджетів виділено 9,4 млн грн;
- надано кредити для розвитку молодіжного житлового будівництва, за рахунок яких укладено 5 кредитних договорів.

Впровадження реформ також потребує формування відповідного до вимог сучасності кадрового потенціалу.

У напрямі підвищення ефективності державного управління вперше на території Херсонської області запроваджено проведення модулів пілотної навчальної Програми для керівників місцевих органів виконавчої влади спільно зі Школою вищого корпусу державної служби.

Одним з основних напрямів роботи обласної державної адміністрації у 2011 році стало забезпечення публічності процесу здійснення реформ. В області активно проводиться робота щодо налагодження комунікаційної роботи з питань економічних реформ та висвітлення діяльності обласного комітету з економічних реформ на веб-сайті обласної державної адміністрації.

Для ознайомлення неурядових структур, громадських організацій, окремих громадян з результатами впровадження реформ в області та забезпечення довіри суспільства до органів місцевої влади, висловлення пропозицій і побажань здійснюється постійне оприлюднення відповідної інформації в засобах масової інформації та на офіційних веб-сайтах, проводяться громадські слухання, засідання у форматі «круглих столів».

УДК 351.862.4:37

Маріанна Білозерова

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ КАТЕГОРІЇ «МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ» В СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

У статті здійснено аналіз поглядів науковців на трактування понять «механізм державного управління», «механізм державного управління освітою» та узагальнено наявні підходи до наукового розуміння цих категорій.

Ключові слова: державне управління, механізм державного управління, державне управління освітою.

Спрямованість України на всебічну євроінтеграцію ставить перед національною освітою пріоритетне глобальне завдання – вирішення проблеми радикального вдосконалення системи освіти та суттєвого підвищення її якості. Перш за все – це нагальна трансформація освітньої галузі з метою успішної інтеграції в Європейський освітній простір в межах Болон-

ського процесу. Впровадження інноваційної моделі розвитку економіки держави та перехід до економіки знань вимагає використання сучасних технологій, нових механізмів та методів управління в різних сферах людської діяльності, в тому числі й в освіті.

Нинішній етап розвитку освіти в Україні засвідчив необхідність подолання багатьох стереотипів, зокрема такого, як тоталітарна уніфікація й стандартизація освітнього процесу на різних щаблях освітньої системи. Сучасні виклики вимагають інтенсивного переосмислення освітніх і суспільних цінностей, пошуків нового в теорії й практиці навчання, виховання, технологіях управління освітніми закладами та процесами. Чинні механізми державного управління освітньою сферою в цілому вже не можуть повною мірою забезпечувати своєчасність адекватного реагування системи на зростаючі запити й потреби суспільства, його громадян та держави.

Дослідженню й визначенню концептуальних засад механізмів державного управління приділяється увага в численних наукових працях вітчизняних та зарубіжних учених, однак на сьогодні в науці державного управління, немає загальноприйнятого поняття «механізму державного управління» та єдиного підходу до його тлумачення й термінологічного визначення. Цій проблемі присвячені наукові розвідки провідних учених: В. Авер'янова, О. Амосова, Г. Астапової, Г. Атаманчука, В. Бакуменка, І. Булеєва, В. Князева, О. Коротич, М. Круглова, М. Лесечка, В. Малиновського, Н. Нижник, О. Оболенського, Г. Одінцової., Р. Рудніцької, Ю. Тихомирова, Л. Юзькова.

Окреслення теоретичних підходів до визначення поняття «механізм державного управління», «механізм державного управління освітою», що є метою цієї статті, має важливе значення для розуміння самої сутності механізму державного управління освітою. Відповідно до поставленої мети визначено наступні завдання: здійснити аналіз наявних поглядів щодо тлумачення поняття «механізм державного управління», «механізм державного управління освітою»; узагальнити найпоширеніші підходи до класифікації механізмів державного управління освітою; проаналізувати основні складові структури механізму державного управління освітою; обґрунтувати доцільність оптимізації механізмів державного управління вищою освітою.

Сутнісним елементом терміна «механізм державного управління» є поняття самого механізму. Термін «механізм» внаслідок багатозначності лексичного значення цього слова має надзвичайно широке застосування не лише в теорії державного управління, але і в інших сферах людської життєдіяльності. Якщо проаналізувати всі значення, що вкладаються в поняття «механізм», то можна дати таке досить загальне визначення: механізм – це те, що спонукає щось до руху, дії процесу стану тощо.

Стосовно державного управління, то виправданим буде застосування категорії «механізм», яка наводиться в «Короткому економічному словнику» і подана як послідовність станів, процесів, які являють собою які-небудь дії, явища; система, пристрій, який визначає порядок якого-небудь виду діяльності [8, с. 401].

З огляду на це, в теорії державного управління прийнятими і часто використовуваними є такі поняття, як «механізми державного регулювання», «механізми реалізації державної політики», «організаційно-економічні механізми», «соціальні механізми», «правові механізми», «політичні механізми», «мотиваційні механізми», «ринкові механізми», «антикризові механізми» та інші.